

LITERATORUL

Apare Duminica

— Duminică, 11 Maiu 1880 —

Abonamentul: pe trei luni 4 lei, pe șase luni 8 lei. — Anunțurile: pe pagina 15 și 16 linia 3 ob
 Scrierile nefrancate se refuză. Administrația Strada Stîrbeș-Vodă, 9.

SUMARUL: Sonnet par François Nizet — Sora de Caritate pastel. — Revista theatricală de Lucilin — Poezii. — Mirza — Immormentarea și toate sunele clopotului, — Da-ă... — Dezastrul poesii de A. A. Macedon-ki — Imensitățile de B. Florescu — Melancolie, poesie de Carol Scrob. — Pe o pagină de muzica, poesie de Durlin Zamfirescu. — Balade de Henry Morger H. Primul păcat al Margarinei. — Puterea amorului, de Runeberg (Finlanda) — Mica Christină, cântec popular suedez — Omul apelor, cântec popular danez, — Ochii albaștri de Robert Burns (Scotia, tr. de B. Florescu.

„Literatorul” pe lângă numeroșii aderenți ce a știut să-i câștige, fiind un adevărat centru între vechii scoți a lui Heliade și noua Direcțiune a d-lui Maiorescu, pe lângă scriitorii ce a grupat, câștigă din zi în zi concursul condeielor de valoare.

Probă despre aceasta, este că revista noastră ale cărei baze s'añ pus cu sacrificii multiple, se află astă-zî în pozițiune, de a putea să anunțe, mulțumită unor promisiuni sigure, viitoarea colaborațiune a dulcelui poet Șerbănescu, cât și a iubitului poet Granda.

Ecoul ce „Literatorul” dorește să aște, pentru a îndeplini marele gol ce a a lăsat *Curierul de Ambe Seve*, nu este ênsă, de sigur, dintre acele carii, se se mărginească la fruntarii, și, suntem fericii astă-zî, când vedem că Belgia valonă, una dintre depărtatele noastre surori, s'a grăbit cea d'ântîii a nimici distanțele și a ne întinde o frățescă mână prin intermediul d-lui François Nizet, doctor în științele politice și administrative, doctor în drept, în filosofie și litere. Numele d-lui Nizet, cunoscut în patria domniei-sale, pe tărîmul literar și științific, era deja cunoscut Românilor, grația ficei sale, distinsa poetă Marie Nizet, în care, națiunea noastră a găsit un ardent campion. Volumul d-sale de poezii intitulat *Roumanie* și publicat la Paris, ar fi fost fără îndoială și mai răspândit între noi, dacă împrejurările prin cari a trecut țara nu ar fi absorbit atențiunea generală. Inscriind astă-zî pe d. François Nizet, între colaborarii noștri, îi mulțumim din inimă pentru generoasele sentimente ce poartă colonilor Romanii de la Dunăre și nu ne îndoim că prin această confraternitate literară ce dorim s'o vedem stabilindu-se

între noi și toate celelalte națiuni surorii, literatura noastră va ajunge treptat să își ia în Europa un loc pe care îl merită și de care se va sili a se face demnă și de aci înainte.

Eată acuma scrisoarea cu care ne onorează d. Nizet, cât și sonetul cu care bine-voiește s'o însoțească, și, pentru al cărui coprius, toți Români vor purta o viață grațitudine distinsului și entuziastului Româno-fil.

Sonetul îl publicăm în franțuzește. În cât despre scrisoare, proza traducându-se cu mai multă înleznire o dăm textual :

„Domnă mea,

„Citește revista literară pe care bine-voiți a o trimite fiicei mele, cunoscută prin publicațiunile sale poetice asupra țării latine din Orient. Ar fi de dorit ca vitalitatea literară și politică a României, să se simtă în tot Occidentul și ca legațiunile națiunii dumneavoastră să își dea toate silințele pentru a implânta în simul celorlalte popoare, sentimentele de amor și de stimă ce se datoresc frumoasei și valoroasei dumneavoastră patrii, căci : sentimentul popular face astăzi lege.

„Tinerii Români cari studiază în diferite capitale, ar trebui de asemenea, să se înțeleagă între dânsii spre a lucra cu patriotism pentru ca să poată ajunge la același scop.

„Belgia iubește pe România ca pe o soră; Amândouă au suferit pentru a își cuceri independența lor; amândouă vor mai suferi încă pentru a își-o conserva.

„Este important ca micile națiuni să se cunoască, să se unească, să se iubească și să se protegă mutualmente formând compacte bataliuni în contra năvălitorilor. Cauza lor e pură, morală, dreaptă și sănătă : Este cauza omenirii și a progresului. Ea va triumfa. Sentimentul și conștiința generală o apără în contra erorilor culpabile ale capetelor mari...

„Am exprimat această idee în Sonetul ce vă trimet pentru „Literatorul.”

„Dacă îl veți publica, lectorii, vor vedea cu plăcere, bunele sentimente de care suntem animați, noi, cei de aici, pentru România, valenta eroină a libertății.

„Primiții, etc.

„Francisc Nizet.”

SONNET

Ils ont passé sur toi, vieille forêt Roumaine,
 Les ouragans du Sud, les Ouragans du Nord...
 Toujours tu reverdis; le soleil te ramène
 Un ciel pur... L'oiseau chante en se riant du sort!

... Où sont-ils donc?... L'Islam agonise et se tord!
 Le sombre Nihilisme au Kremlin se démène,
 Sème l'effroi, rugit comme un énergumène:
 Le Danube est en paix et l'on rit sur son bord.

C'est que la Némésis, de son fouet implacable,
 Cingle enfin tôt ou tard la face du coupable,
 C'est que le crime en vain croit à l'impunité;

C'est que tout peuple est grand comme toi, Roumanie,
 Quand son coeur est loyal, qu'il hait la tyrannie
 Et, porté à son drapeau: *Justice et Liberté.*

François Nizet.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PASTEL

SORA DE CARITATE

O sală arcată. Un șir de paturi. Două lămpi cu lumină îndoioasă. Gemete. O! totul e durere și întunec: E spitalul în toată puterea cuvântului. Durerea scrijeleşce dinți. Privelişcea strânge inima. Setea arde plămîni. O rază a soarelui ar înveselitotul.— Raza soarelui lipseşce. Un zîmbet ar linişci durerile. — Zîmbetul lipseşce. Mângâierea ar deschide inima. — Mângâierea lipseşce.

Uşa se deschide însă. O femeie îmbrăcată în negru intră. Un zîmbet pios îi flutură pe buze. În sală s'a făcut lumină: Raza soarelui nu mai lipseşce. Privelişcea s'a înveselit. Inimile se deschid. Durerile se linişcesc. Bolnavii o privesc uimiți; o aşceptă uimiți; uimită ea înaintează spre ei. Și ei...

Et știți bine că au o soră întrînsa: E o soră de Caritate.

Luciliu.

POETII

De ce ca norii cei de iarnă
 Ce vin pe câmpuri ca s'așcearnă
 Lungi strate de zăpadă,
 Să strâng pe unele frunți june,
 Nori viforoși, sumbre furtune
 Ce se 'mbulzesc grămadă?

Orî nu mai este 'n ceruri soare,
 Și 'n lume viață rizătoare,
 Misteruri și amoruri?
 Ce patime 'i insufletește?
 Vr'un vis nebun îi urmăresce
 Cu vecnicile'i doruri?

De sunt nebunî, voiesc să 'i apăr
 Că 'n ochi au fulgere ce scapăr'
 Schintel de poeză,
 Și nu e rar să se întemple
 Să poarte-o lume între temple
 Pe care se n'o scia!

Cu ei vorbesc frunzele 'n cale,
 Cu ei și apele pe vale,
 Și bolțile albastre!
 Iar dacă au un corp de tină,
 Cu sufletele in lumină
 Plutesc mai sus de astre!

De suferinți, ei sunt exemple,
 Când mor li se ridică temple
 Și falnice statuie!
 In viață însă ducă o cruce
 Pe care toți, să 'ntrec s'apuce
 Să'i răstignească 'n cuie!

Și nu e 'n stare suferire
 Ca să 'ntrepră-a lor menire
 Și nobilă și sfintă!

Lor nu le pasă de năpastii;
Zimbescă pe marginii de prăpastii:
Iubescă, mângăie, cântă!

Căscigă pâinea lor prin trude;
Nenorociții li sunt rude,
Copii, li sunt orfanii;
Ii recunoșc, fiind-că 'i latră
Toți câinii ce-au hrănit în vatră,
Toți câinii, — toți dușmanii!

Cu cerul care le zimbescă,
Sunt curcubeul ce uneșce
Sărmana noastră lume!
„Poetii”, în valea cea de plângerii
Lor li se zice, ênsă „ângerii”
E'n cerurii al lor nume!

Al. A. Macedonski.

IMENSITĂȚILE

Când marea e liniștită, când aerul e în tăcere, când a lene unul după altul sărut țărmașul valurile mării, 'mi place, uitând cum trece timpul, să privesc adâncimea albăstrue a cerurilor, și unda albastră ce în depărtare se confundă cu bolta cea de sus. Răpita de o nespusă dulceață mintea mea percurge imensul Ocean, și ascultă sgomotul armonios al mării neturburate.

Nu mai puțin 'mi place spectacolul imensității terestre. La apusul soarelui, de pe vârful muntelui acoperit de frunziș, stând liniștit în umbră deasă a unui vechit stejar, cu o privire nesigură percurg varietatea câmpiilor. Aci cu un pacnic murmur a lene numai pare a curge râul; fără voce numai pare a se ascunde în umbra cea deasă; prin repetite serpuiri pare că vrea să fugă de a mea privire. Colo lacul nemișcat întinde apele-î a dormite. Dar êtă că încet un pios sunet lovește aerul: se oprește călătorul, și o cruce 'și face; țărâtimea răspândită prin câmpie pune capăt grelelor sale munci, și îngenunchiând adoră pe Dumnezeu!

Să privesc marea séu imensitatea pământului, aceleași simțiminte 'mi umplu inima: sub o falsă apariță de pace neturburată, domnește, vai! o agitațiune prea reală.

Adese ori se ridică îngrozitoarea vijelie, și împinge undel infuriate: e

cuprinse de o furoare nebună, cu un lung murmur al vântului, încep a se ridica valurile: fierbe și spumează Oceanul turbat; mugește imensitatea; se despică marea, și fundul ei apare: pretutindeni se înfățișează îngrozitoarea vedenie a morții.

Ast-fel sub o aparență pacnică se ascund mari nenorociri.

Nu mai mică e turburarea pe pământ. Pe neașteptate se precipită ruina și moartea. Nu e mult de când Vesuvul de o dată zdrobind a sa închisoare, revărsa cenușă și flacări, și pietre ce curgeau liquide, și cu al său fum umplea aerul și întuneca cerul. Toți fugeau tremurâți de ploaia cea înflăcărată, de întunecii norii care se mișcău cu un îngrozitor muget, și de pietrele ce cădeau de sus în ploaie zdrobitoare.

Altă dată, însă-și se mișcă gheața munților, și precipitându-și mersul, cade peste câmpii. Tot ce poartă pământul e răpit în grozavul vârtej, care pe toate le sdruncină, le împinge, le respinge și le sfarmă în gyrul său. Pădurile înse-și, smulse din chiar rădăcinile lor, le ea cu sine, și neoa cea repede torente s'a făcut: nimic nu-i poate sta împotrivă, și distrugând toate, ea merge și tot merge.

Ast-fel sub o aparență pacnică se ascund mari nenorociri.

Și în lumea ta, s'ermâne om, găsi-vei același contrast, și vai! tu însu-ți 'ți născocesci cele mai mari ale tale dureri! Ne muncim ca să ne pedepsim, deși suntem nevinovați! Ori-ce voluptate se sfârșește în durere. Nu-mai printr'o muncă ostentivă, continuă, ajungem la onoare; e grea lucrare de a-și păstra fața curată, e peste puțină de a-și păstra sufletul vergin! În primele zile de primăvară, un aer rece răpește adesea foile arborilor, și, neînverzite încă bine, le ia vântul, le amestecă, le rostogolește, le așterne pe câmpie. Tot ast-fel ale noastre griji, ale noastre proiecte, timpul le răpește: inima omului e în veci schimbătoare. O perfidă imagină înșeală în veci spiritul nesigur al oamenilor, și pe toți, buni, răi, i răpește de pe pământ surda moarte, și i precipită fără simțiri în neagra gloată a celor care nu mai sunt.

Ast-fel sub o aparență pacnică se ascund mari nenorociri.

O țara mea, cât ești de frumoasă în zi de primăvară! Cât de dulce e aerul tău! Cât de mănos ți-e pământul! Cât de avuți 'ți sunt munții! Ești regină între regine. Dar vai! la tine râvnesc toți vecinii, a ta pieire zesc! Dar vai! câți nemernici între ai tăi fi! O țara mea frumoasă ești de sfâșiată!

Ast-fel sub o aparență pacnică se ascund mari nenorociri.

Sed la masă cu amici; rîd, sunt vesel, glumesc! Dar iluziile mele au perit una cu una! Dar tot ce am voit, tot ce am visat, tot ce am iubit, s'a șters ca năluciri. Și tu, inimă, tacă, împietrește-te. Nimului nu voi spune

a mea durere! A fi! a părea! a fi séu a nu fi! a dormi séu a visa! Au dispărut toate, și chiar voință nu mai am în mine! Nimic, nimic! Am în suflet moartea ce-mi dolesc.

Ast-fel sub o aparință pacinică se ascund mari nenorociri.

B. Florescu.

MIRZA¹⁾

„Eu sunt Mirza, prinț tătar,
„Cu tăios și scump hanghiar
„Și cu falnic armăsar!

„Nu mai am averi, nici tron,
„Nici palatul din Cherson:
„Subt alt cer, alt orizon!

„Moșii mei cari-au fost khanii
„Ș'au învins pe Otomanii,
„Furâ 'nvinși de alți dușmanii!

„Moșii-mi însă de-au murit
„Pentru țară s'au jertfit
„Si cu cinste au pierit!

„Deci mândria mi-o cinstiți,
„Voi căți țara v'o iubiți,
„Cavalerilor vestiți!“

S'ori pe unde el trecea
Aste vorbe când zicea
Toți în cale îi rostea:

—„Salutare, Prinț tătar,
„Cu tăios și scump hanghiar
„Si cu falnic armăsar!“

Al. A. Macedonshi.

Dobrovia 1878. Dec.

¹⁾ *Mirza* înseamnă prinț în tătară. În Dobrovia există încă, căzute într-o stare apropiată de mizeria, mai multe familii prințiare tătarăști. Am avut ocazia a mă convinge însuși-mi despre aceasta.

BALADE

de Henry Murger

II.

PRIMUL PACAT AL MARGARITEI

I.

Se chema Margarita, și era așteptată în raiu, căci zisese Domnul: „Este un suflet frumos, și fiind-că i s'ar putea întâmpla vr'o nenorocire colo jos, o voi rechema într'una din zilele aste, dacă nu uit.”

Era o fată dulce și supusă, — și o supranumiseră ângerul locului.

Se scula cu zorile; fragedă ca aurora, în toate zilele deșteptându-se, zicea rugăciunea ce o învățase mamă-sea și se îmbrăca apoi în odăița sea. — Ne având podoabe avute, nu-i trebuia oglindă.

Și precum facuse în ziua trecută, — și cum era să facă a doua-zi, pentru a trăi cinstită, se punea la lucru.

Greșe și albină tot de odată, — lucra cântând,

Un vechiu cântec de glorie și amor, care trecuse deja sub multe bolte, dar ale cărui versuri puteau să treacă printr'un suflet nevinovat fără să-i turbare limpiditatea.

II.

Intr'o seară de vară, ședea înaintea colibei seale, torcând inul trebuincios casei.

Era ora în care stelele se nasc una câte una în cer și serv de semnal amoresașilor,

Care alerg la întâlnire cu picioare sdravene de douăzeci de ani, ce sosesc înaintea orei,

Căci tot d'auna inima merge mai iute de cât ora.

Margarita cânta cântecul său, întorcând rodanul,

Când, trecu pre dinaintea ei una din vecinele seale, care mergea la sărbătoare în vecinătate. — Era îmbrăcată în haine noi, și alerga, împinsă de sgomotul micelor tobe ce vântul aducea de prin prejur.

Dar se opri înaintea Margaritei,

Ca ea să-i arată rochia cea nouă, și salba, și cerceii,

Și-i dete mâna.

Ca ea să poată să-i vadă un inel de aur ce strălucea la degetul său, și apoi fugi rîzând.

Și Margarita o urmări cu o privire — care neliniști pe ângerul său cel bun.

Și inul nu mai trecea așa de repede pîntre degetele Margarinei, rodanul nu mai făcea să se auză șgomotul său monoton, și fusul i căzu din mîni.

Șgomotul ce făcu cădënd trase pe tēnēra fată din visarea sea, și, a-ridicând ochii, găsi, stând drept în fața ei,

Și ținēnd în mână o pălărie de păsă, pe care fălăcea o pană ce se îndoea ca o flacără, un cavaler, bogat îmbrăcat, care i făcu o respectoasă salutare, și, cu o voce dulce ce căuta a place, — ceru să 'i spue :

«Drumul către oraș?»

Margarita i arată drumul și întinse mîna spre a-i indica mai bine calea ce trebuia să urmese.

Atunci străinul se inclină, și, în schimbul serviciului ce-i făcuse, trase din degetul său un inel de aur, în care era legat un diamant strălucitor ca o stea, și-l trecu în degetul Margarinei,

Care găsi diamantul mai frumos de cât acel al tovarășei seale.

Și fața cavalerului se ilumină de un straniu suris.

Dar sosi atunci un cerșetor, îmbrăcat în sdrențe, care și el se opri înaintea Margarinei, și, cu o voce sfășiată, i ceru :

«Milă, frumoasa mea domnișoară!»

Margarita trase inelul din deget și-l dete săracului.

Străinul scoase un țipăt de turbare, — și întinse mîna către fată.

Dar săracul, care nu era alt ceva de cât ângerul păzitor al Margarinei, se metamorphosă, — și o acoperi cu aripele seale.

Și Satan, venit pentru a o ispiti, se dete îndărăt în fața spiritului cereșc.

Șîn aceeași séră, — ângerul păzitor merse să spue lucrul lui D-zeu, și-i zise :

«Doamne, ar fi bine să o rechemi aci.»

Și D-zeu răspunse :

«Da, mă voi gândi la asta.»

Si a doua zi, numai se gândi la asta.

Si un an mai târziu, eșind din biserică, Margarita întâlni un tēnēr care-i oferī aiasmă;

El avea o inimă de copil și un spirit de un veac,

Și se numea Faust.

Henry Murger.

traducere de *Bonifaciu Florescu.*

Immormântarea și Toate Sunetele Clopotului

Un an, — dând d'anî, leag' an d'an, — d'anî, *vani*
 D'atuncî, un lanț întreg s'a format,
 D'atuncî de când în groapă-a intrat!
 Un an, — dând d'anî, leag' an d'an, — d'anî, *vani*.
 D'atuncî, un lanț întreg s'a format!

Din turn prelung și vibrător svon
 Prin limbî de clopot sunete dă;
 Undă 'n oichî lacrămî, pe feți undă!
 Din turn prelung și vibrător svon
 Făcea mișcat om d'om a să dă!
 Undă 'n oichî lacrămî la tristul son
 Undă, Undă, Undă, Undă!

Al. A. Macedonski.

1880 Buc. 4 Maiă

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Puterea amorului

Poesie finlandesă.

Muma zise mâniată fiicei sale: „Copilă, am vrut să te ferești de amor, și povețele mele au fost zadarnice. — Iartă-mă, mamă, răspune tânăra fată, am încercat să fug de dânsul și el îmi intra în casă cu sie-care rază a soarelui. De eșeam, 'i auzeam suspinul în ori-ce suflare a vântului, și dacă 'mi închideam ochii și urechile, 'l simțeam că-mi intră în inimă.

Runeberg.
 poet finlandes.

Dacă...

Dacă nu este-o minciună că iubirea e-o schinteie
 Care umple-al nostru suflet de un sentiment ceresc
 Imblânzind ori-care inimă cu bagheta sa de feie,
 O! atuncî nu e 'ndoială c'am iubit și că iubesc!

Dacă nu este-o minciună c'a simți cu vioicîune
 Fericirea seau durerea care ne consumă 'ncet
 E suprema poeziă prin mișcările'i nebune,
 O! atuncî nu e 'ndoială că am fost și sunt poet;

Dacă a trăi 'nsemnează a purta o grea povară
 S'a cădea sdrobot sub dânsa precum cad și mă sdrobesc,
 Dacă liniscea e numai în odihna funerară,
 O ! atunci nu e 'ndoială, nu sunt amăgit... trăiesc.

Al. A. Macedonski.

Mica Christină

Mica Christină a pus aur în coșciug. Mica Christină 'și plânge logodnicul care este în mormânt.

El bate la ușă cu degetele sale ușoare. Scoală-te, mico Christino, și trage zăvorul. Sunt tânăra logodnic pe care 'l iubeai altă dată.

Tânăra se scoală în grabă și trage zăvorul.

'L pune să șază pe o ladă de aur, 'i spală picioarele cu vin curat.

Șed pe pat, vorbesc mult și nu dorm.

Dar cocoșii se pun să cânte. Morții nu pot lipsi mai mult.

Tânăra fată se scoală, 'și ia pantofii și-și urmează amicul prin pădurea cea lungă.

Și când sosesc la cimitir, părul cel blond al logodnicului începe să dispară. *BCU Cluj / Central University Library Cluj*

Uite-te, fetiço, cum de o dată s'a roșit luna ; ast-fel de o dată dispare al său iubit.

Ea șade pe mormânt, și zice : «Voi ședei aci până când Domnul mă va chema.

Atunci auzi vocea logodnicului său care zicea :

«Mico Christino, reîntoarce-te a casă la tine.

«De câte ori lași să cază o lacrimă, coșciugul meu e plin de sânge.

«De câte ori inima ți-e veselă, coșciugul meu e plin de roze.»

Folk-Visor său poezie populară suedeză.

Melancolie

Pe cer e mândrul soare,

Dar mie mi se pare

Că norii îl umbresc,

Si ochii mei îl cată

Să 'l vadă înc'odată

Si nu'l ved, nu'l gădesc.

In lume 'ŷ veselie;
Cântări de bucurie,
Un sgomot fericit;
E zi de serbătoare,
Eu nu sciŷ, — mie 'mŷ pare
Că totu'ŷ liniscit.

Nimic par'că nu 'mŷ place,
Orŷ ce simŷire tace
De-o vreme 'n peptul meu,
Nu sciŷ ce e cu mine
Căci zi ŷi noapte 'mŷ vine
Să plâng, să plâng mereu!

Carol Scrob.

Omul apelor

Omul apelor zise: „Dragă mamă, dă-mŷ o povață, iată lucru greu. Nu ŷtiu cum să mă unesc cu fata lui Marskig. E lucru greu de a eŷi de aci.»

Mumă-sa 'ŷ făcu un cal din apa cea mai limpede, un frâu ŷi o ŷa din nisipul cel mai alb. Dintr'ensul face un frumos călăreț. Pleacă pentru biserica închisată Fecioarei. 'ŷi leagă calul la ușa cimitirului ŷi intră în biserică. Intră în biserică. Toate sfințele icoane se întorc la apropierea lui.

Preotul, care era în picere înaintea altarului, zise, văzându-l: „Cine este acest tânăra cavaler?»

Fata lui Marskig surise sub vëlul sêu, ŷi zise: „Dea Domnul ca acest cavaler să fie al meu.»

El se apropie de scaunul pe care ședea ea. Face un pas, apoi doi, ŷi strigă: „Fată a lui Marskig, dă-mŷ iubirea tea.» Mai face câțŷi-va pași ŷi zice: „Fată a lui Marskig, urmeasă-mă în casa mea.» Tânăra fată i întinde mâna ŷi zice: „ŷi dau iubirea mea ŷi te voi urma.» Eș din biserică logodițŷ. Dănțuesc veseli ŷi fără frică. Merg dănțuind până la mal; dar la sfârșit se găsesc singuri.

„Fată a lui Marskig, ține-mŷ calul pe când voi face un vas de care să mă pot servi.»

Când fură pe mare, tânăra fată căzu în abis.

Fu auzită de departe. Fu auzită strigând în apă: „V'o spun, o tinere fecioare, nu mergeți la danț cu mândrie.»

Cântec popular danes.

Traduceŷ de B. Florescu.

Pe o pagină de musică

Speranța mea frumoasă, din vremele trecute,
Spre vremuri mai bătrâne, s'a dus pe neștiute

In repedele'y zbor

Și 'n urma ei rămas'au o zi fără lumină
Și-o inimă ce'nchide sub neagra sa ruină

Un dor... un veșnic dor.

Atunci nebun plecat'am cu gândul către tine
Insuflețită umbră a nopților senine,

Suspin pierdut de vânt...

Și te-am căutat prin ceruri, și te-am căutat prin lume,
Îmbrățișindu'ți urma, strigându-te pe nume,

Pe numele tău sfânt.

Dar urma'ți răătăcită pe lungile nisipuri
Ce rup drumul vieții în miș de miș de chipuri,

S'a șters din drumul meu.

Iar eu ramas'am singur sub plopul din pustie,
Privind o neagră cruce, pe care 'n poezie

Sta scris numele tău.

Si mi-am adus aminte atunci că tu ești moartă,
Că cugetul meu singur te vede și te poartă

Trăind, în golul seu...

Că tot ce-a fost o dată, că tot ce-o să mai fie
Curind o să se schimbe în vecinică pustie...

În gol., ca 'n gândul meu...

Duiliu Zamfirescu.

Ochii albastru

Am apucat erî pe un drum nenorocit — pe un drum de care mi-e frică că mă voi căi amar; — mi'am supt moartea în doi ochi plăcuți, — în doi ochi gingași de un albastru frumos.

Nu erau strălucitoarele-i brule de aur, — buzele ei care păreau roze udate de rouă, — sînul ei alb ca crioul, sînul ce se umfla ușcr; — erau ochii ei de un albastru așa de frumos.

Vorbea, surîdea, 'mî câștigă inima, — 'mî încântă sufletul, nu știu cum; — și cu toate aste lovirea, rana cea ucigătoare, — 'mî veni din ochii ei de un albastru așa de frumos.

Dar cine nu îndrăznește să vorbească, ades nu isbutește; — poate va asculta ea dorința mea: — dacă refuză, voi acusa de moartea mea — acei doi ochi de un albastru așa de frumos.

Robert Burns.
poet scoțian.

DEZASTRUL

I

De-ați văzut vr'o dată flori întredeschise

Strălucind în roua tănicelor zori,

Lăcrămile mele nu sunt, aceea rouă

Și în pept port numai vestejite flori!

De-ați văzut amorul cu ale lui vise

Cum de gene-atêrnă albi mîrgăritari,

Lăcrămile mele sunt de-o apă nouă:

Ele 'și-au sorgintea în dureri amari;

Dau afar, ca riul peste al său vad,

Și de 'mî curg pe față, pe inimă cad!

II

Viața mea o dată era ca o mare:

Pânzele Speranței o cutreiera;

Vecinic nebituta de cât de zefire,

Insula 'n mijlocu'i, inima-'mî era;

Ca s'o 'mpodobească creșeau plante rare

În parfumul caror ênsu-'mî am crescut,

Dêr înălțând marea voci de pustire,

Insula 'ntr'o stîncă azi s'a prefăcut!

Mi-a rămas din toate: Cugetele reci

Contemplând dezastrul cu niște ochi seci!

Al. A. Macedonski.

Buc. 1880. Aprilo 27

REVISTA THEATRALA

Mărturisesc că mă duc rar la teatru și că mă așteptam, deună-ză, la reprezentațiunea de *Adio*, dată de doamna Romanescu, să văd mult mai puțin public. Rossi, Salvini, au fost în Bucuresci și nu m'am dus să 'i văd. If văzusem deja în străinătate, e adevărat. Dacă m'am dus să văd pe doamna Romanescu, am făcut-o mulțumită unor suveniruri de copilărie. Mi-o aduc aminte și acum la vârsta de 12 ani, jucându-se prin grădina vecină cu a noastră. Am revăzut-o pe scena teatrului cu multă plăcere. S'au jucat mai multe bucați în acea seară, între cari, și *Acrobatul*, comedie dintre cele mai grele. Voi începe printr'aceasta.

Sunt trei persoane în această piesă: Bărbatul, soția, și vărul amarez. Tesătura vechia, dăr prin multe case reală chiar în zilele noastre. Pe bărbatul, l'a făcut d. Dimitriadi, fiul bătrânului nostru artist. Acest tîner are școală, are talent, are viitor. Vocea sa ênsă este cam stridentă; pe scenă este sau prea rece sêu prea călduros: Intr'un cuvînt ca și tatăl d-sale, este omul extremelor. Ceea ce a dovedit că n'are în *Acrobatul*, este școala socială, marea artă de a ști să intri și să ieși dintr'un salon, și care, nu se învață la *Conservator*; Ceea ce a dovedit că n'are, este acea răceală superficială sub care publicul se ghicească toate turmentele furii conținute, dăr teribilă. În adevăr, caracterul bărbatului înțelat din *Acrobatul*, nu poate să fiă altul: Acel caracter este un *typ* desevirșit de nobleță. Iși surprinde soția, și educațiunea e încă atât de puternică asupra lui, în cât reușește a se conține; D. Dimitriadi a reușit prea mult: Iată singurul sêu defect. Intr'altfel dicțiunea sa era curată. Pe scenă ênsă, în ședere, în mișcare, în totul, trebuia să aibă ceva mai mult din acel *sans yêne*, în care, d. Velescu, profesorul d-sale de la *Conservator*, este un rar maestru. Chiar figura ce și compusese, era puțin simpatică. Redengota sa deșchiată precum o purta părea mai mult, a fi atîrnată în fereastra unui magazin, de cât a îmbrăca pe un om de salon. Este o mare artă de a purta o haină neagră. Haina neagră este îmbrăcămintea omului de gust, bogat și de lumea mare, și tot într'o vreme este și îmbrăcămintea omului care bate scările Ministerelor după vr'o slujbușoară. Câtă diferență ênsă, între modul cum o poartă cel d'ântîi, și acela, cum o transportă cel de al doilea. Unul, pare mîndru și elegant într'ênsa și celălalt, umilit și sărăcăcios. De asemenea, este și cu purtatul șalului: Cu câtă grație îl vezi figurând pe umerii unei dame mari, și cu câtă meschinărie nu ni se arată, pe bustul unei mahalagioaice! Aceste observațiuni ori-cât de neînsemnate ar putea să pară profanilor, au o mare înrîurire pe amîndouă șcenele: Pe a teatrului și pe a lumii. Actorii, sunt și pe una și pe altă, și haina joacă și pentru unii și pentru alții un rol important. Fără îndoială, că nu e de vină d. Dimitriade, ci etatea sa. Va veni ênsă o zi când va deveni și mai mult om de societate și om de salon, căci, grație secolului, actorii, nu mai sunt clasăși astă-ză printre *Histrioni*; lor li se zice artiști, sunt considerați, sunt iubiți, și adesea, oamenii mari, se simt onorați de a le avea prietenia. Ei bine, în acea zi d. Mircea Dimitriadi, în care se simte toată stofa unui artist, va fi la adevă-

rata înălțime a unor atât de grele roluri și va înțelege, că, nu am vorbitcu pasiune de d-sa. Proba cea mai bună că 'l socotim cu mult superior în alte roluri și merit să meargă departe, este, că 'i consacram atâtea rânduri din cronica noastră.

În cât despre doamna Romanescu, domnia-sa, a scăpat piesa. Mai mult natural, nu se putea pune. Toate gesturile sale, toate mișcările sale, erau pline de nobleță. Tonul era cel just. Doamna Romanescu e deja artistă, și va deveni o artistă mare, și de sigur, dacă neva fi dat, s'o revedem în același iesa și în același rol cu d. Dimitriade fiul, vom putea zice aceasta despre amândouă. Au fost negreșit și momente când doamna Romanescu, trebuia să puie mai multă pasiune. Ast-fel, atuncea când, să aruncă în genuchie dinaintea soțului său, am fi dorit să vedem această mișcare producându-se mai spontan. Drăgulașa artistă însă, era, — să ne ierte, — cam ocupată de a nu'și cocoloși prea mult rochia, și în fine nu prea își frângea mâinile într'un mod tocmai inconștient, de sigur, de teamă ca nu cum-va să 'și rupă vre una din rozalbele sale unghii!

D. Costescu, verul-amorez, de și cam exagerat, nu e lipsit de talent și nu ne îndoiim nici despre d-sa că prin studiu, își va face calea. Manierele sale, — cel puțin pe scenă, — păreau destul de elegante și pare să fi avut ocaziunea a fi fost în contact cu lumea aleasă.

În urma acestei piese s'a recitat de d. M. Dimitriadi, o poezie, în care, a făcut prea bine să nu prea esagereze dicțiunea, (câct a fost uneori declamator), lucru ce publicul distins a apretiat îndestul. Versurile în cestiune erau deja prea expansive pentru ca să nu mai alba trebuioță de o dezordonată recitare. Felicităm pe d. Dimitriadi că a înțeles și a simțit tot ce acele versuri conțineau. Cu mult mai mult farmec, D-na Romanescu a recitat, după d. Dimitriadi, o altă poezie: a dovedit că e dedată cu citirea scrierilor literare.

Ce să zicem despre d. Wiest?... Să mai laudăm minunata sa execuțiune pe o coardă? D-sa trebuie să fie sâtul de complimente și de aceia i-ar trebui puțină critică. Însă ne teamă să nu auzim ecoul vibrant al minunatei sale coarde, care să viă să ne întoarcă condeiul de la dreapta la stânga, și 'n loc să'l criticăm să'l laudăm!...

Restul seratei aparținea unei piese intitulată: *Femeia trebuie să-și urmeze bărbatul*. Într'însa toți au jucat bine, începând de la Manolescu și sfârșind cu Tudora Pătrașcu. Cu deosebire s'au distins, d-nii Hagiescu și Manolescu, care a dovedit că adevărata sa fire artistică este de a juca rolurile comice.

Luciliu.